

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Udrag fra Skrifter i Udvalg

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 428.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-moeller02val-shoot-idm140573401061536/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

19. Februar 1825 paa samme Sted en Afhandling, som i Følge Eforatsprotokollen var anmeldt under Titlen »Om Lediggængerens Indflydelse paa deres Samtid« og faa Dage efter under den her benyttede Overskrift stod trykt i *Nyt Aftenblad* 1825 Nr. 18, hvorfra den optoges i *Udg.* Som flere andre af Forfatterens mindre Arbejder er ogsaa denne Afhandling et Supplement til Novellen (*P. M.* II, 81 E.). Den indeholder det faste Grundlag af psykologisk lagttagelse, hvorpaa Hovedfiguren hviler, idet den giver en Karakteristik af den krøllede Frits som aandelig Type. Det ses let — hvad ogsaa Tilhørerne i Studenterforeningen straks forstod — at Forfatteren til Skildringen af denne ungdommeligt bevægelige Aandsform har brugt Træk af sit eget og sine Kammeraters konverserende Studenterliv i Tiden mellem 1810 og 1820. Man vil derfor ikke undre sig over, at der i Afhandlingen om de geniale Lediggængere forekommer samme Tanker, ja benyttes samme Udtryk som i Novellen om Frits og i F. C. Olsens Biografi om den unge Poul Møller. Afhandlingen har da kulturhistorisk Interesse som et Mindesmærke om det aandelige Liv i den Kres af unge Studerende, som i 10'erne var »balstyrige Hoveder« og i 20'erne blev »dygtige Mænd«. Den er et Forsøg paa at læste paa Papiret de urolige Omrids af en af nye Tanker bevæget Ungdom, der i alle Gæringstider vil fremvise væsenlig de samme Træk. Man maa da ikke overse, hvad Forfatteren selv minder om, at et Billede, hvori blot de mest fremtrædende Træk af et Fysiognomi udhæves, altid ser ud som en Karikatur.

109 *Emanation*, se Anm. t. S. 5.

112 *Han gør sin Tid opmærksom paa sine Resultater*, næppe Trykfejl, for *dens*.

113 *Pastigraf* er det almenforstaaelige Udtryk for en filosofisk Erkendelse.

114 *Skridtsko*, Skøjter; tysk Schrittschuh, dansk Skrid(e)sko.

115 *Metempsychosis* er det filosofiske Udtryk for Sjælevandring. — *Lararium* er Helligdommen i et romersk Hus, hvori Billeder af Husguderne (*Lares*) var opstillede.